

Bijlage activiteitenplan – Moslim Archief

Moslimerfgoed online: samen geschiedenis schrijven

Planning activiteiten

Activiteit 1 – Initiatieffase (jan-feb 2026).....	1
Activiteit 2 – Werving deelnemers & opstart communicatie (maart-april 2026)	2
Activiteit 3 – Co-creatiesessies (mei – juli 2026)	3
Activiteit 4 – Verwerken & verrijken verhalen (sept 2026 – jan 2027)	4
Activiteit 5 – Opzetten pilotplatform (feb 2027).....	5
Activiteit 6 – Feedback (maart 2027).....	6
Activiteit 7 – Documentatie van de werkwijze (april 2027)	6
Activiteit 8 – Evaluatie & eindbijeenkomst (mei 2027)	6

Activiteit 1 – Initiatieffase (jan-feb 2026)

We starten het project met het opstellen en verfijnen van ons plan voor de methodiek. In deze periode is het belangrijk dat we goed nadenken over hoe we te werk gaan. We maken een keuze voor de erfgoedinstellingen die zullen deelnemen en onderzoeken wie vanuit deze partnerorganisaties de betrokken medewerkers zijn. Een project van deze omvang vraagt om de inzet van meerdere mensen in het bijzonder collectiespecialisten, conservatoren en databasebeheerders. De bijdrage van de organisaties zal bestaan uit de ureninzet van deze medewerkers en faciliteiten zoals locaties voor bijeenkomsten.

Ook gebruiken we deze tijd om te verkennen waar onze partnerorganisaties mogelijk tegenaan lopen bij het representeren van moslimerfgoed. We zetten de eerste stappen in het bepalen van welke collecties relevant kunnen zijn voor het project. Er wordt in deze fase nog **geen** materiaal geselecteerd. We selecteren het materiaal in de volgende fase, **samen met de deelnemers**. Co-creatie is namelijk een essentieel onderdeel van dit project, en dat betekent dat de keuzes over de inhoud ook gezamenlijk gemaakt moeten worden.

Wat wél gebeurt, is dat we, samen met de collectiespecialisten onderzoeken welke collecties potentieel van toepassing zijn, en wel materiaal er beschikbaar is waarop deelnemers hun selectie kunnen baseren. Vanuit het Moslim Archief zullen [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] dit inhoudelijke proces ondersteunen als historici, archivariissen en erfgoed specialisten.

In deze fase creëren we ook de kaders voor hoe we het gesprek met deelnemers vormgeven en wat er vanuit ons als erfgoed specialisten nodig is om deelnemers goed te begeleiden en de drempel tot deelname te verlagen. Denk hierbij aan het vertalen van erfgoedjargon naar gangbaar Nederlands, het uitleggen van concepten zoals metadata en het creëren van toegankelijke manieren om collecties te verkennen. We kijken bovendien kritisch naar de perspectieven die we zichtbaar willen maken. Hoe zorgen we dat verschillende stemmen uit de moslimgemeenschap aan bod komen? Hoe gaan we om met persoonlijke, politieke of religieuze gevoeligheden? En hoe dragen we actief zorg voor de mensen die deelnemen aan dit proces?

Voorafgaand aan deze fase werven we een projectleider om de logistieke coördinatie te ondersteunen. De inhoudelijke curatie is al belegd binnen het team, maar het is cruciaal dat er iemand is die de logistieke planning van de bijeenkomsten op zich neemt en het project tijdig leidt.

Het Moslim Archief werkt in haar projecten samen met een aantal freelance projectleiders en we hopen dat een van hun dit project kan ondersteunen. We zullen samen duidelijke afspraken maken over de verwachtingen, met als doel dat de projectleider een groot deel van de praktische werving en organisatie op zich neemt. Het is dan ook belangrijk dat de projectleider een goed netwerk en vertrouwen heeft binnen de moslimgemeenschappen en tegelijkertijd goed kan samenwerken met de erfgoedpartners.

Wat we concreet hopen te bereiken in deze fase;

- *Een betrouwbaar team dat het project zowel praktisch als inhoudelijk ondersteunt.*
- *Keuze voor erfgoedinstellingen die zullen deelnemen in het project (met aandacht voor geografische spreiding, type collectie en ervaring met co-creatie)*
- *Hoe bouwen we ruimte in voor zorg, reflectie en aanpassing, zowel richting deelnemers als binnen de instellingen zelf?*
- *Een gedragen plan voor duidelijke methodiek.*
- *Een concrete planning en praktische aanpak met onze erfgoedpartners.*
- *Afspraken maken met onze erfgoedpartners over welke medewerkers uit hun organisatie zullen deelnemen.*
- *Eerste identificatie van relevante collecties zijn relevant (globale verkenning)?*

Activiteit 2 – Werving deelnemers & opstart communicatie (maart-april 2026)

We starten ook actief met de werving van deelnemers en het vinden van locaties voor de sessies. Dit doen we via onze eigen netwerken (zoals de achterban van het Moslim Archief, moskeeën, lokale gemeenschappen) en via de communicatiekanalen waaronder Instagram, LinkedIn. Het Moslim Archief heeft een groot netwerk onder organisaties en binnen de diversiteit van de moslimgemeenschappen. In Amsterdam is bijvoorbeeld eerder samengewerkt met Black Archives, Maqam en S.P.E.A.K., in Almere met Huis van Vrede en in Den Haag met Our Heritage. In Amsterdam kunnen we ook werven via de netwerken van [REDACTED], educator co-creaties bij het Amsterdam Museum. In eerdere co-creatieprojecten heeft het Moslim Archief de ervaring opgedaan dat de meeste potentiële deelnemers via persoonlijk contact en via contactpersonen aanhaken bij een project. De projectleider zal hier een belangrijke rol in spelen, samen met communicatievrijwilliger.

We werven Nederland-breed. Daarbij zoeken we naar voldoende spreiding in leeftijd, culturele en religieuze achtergrond, ervaring en perspectieven. Veel mensen in het netwerk van het Moslim Archief zijn WO/HBO opgeleid en vrouwen en inwoners van de Randstad zijn overgerepresenteerd. Via social media en organisaties in het netwerk (buiten de Randstad, voor jongeren) hopen we toch een bredere vertegenwoordiging te krijgen.

Deelnemers krijgen een vergoeding van 100 euro per sessie voor deelname en onkosten. We bieden onze deelnemers een vergoeding omdat we hun tijd en inzet waarderen; sommigen zullen mogelijk vrij moeten nemen van hun werk en hoge reiskosten maken om hierbij aanwezig te kunnen zijn. We willen dat deelname eerlijk en respectvol verloopt. Daarom geven we deelnemers een passende vergoeding voor hun inzet.

In deze fase gaan we op zoek naar een webbouwer om een pilotversie van de projectwebsite te ontwikkelen. De technische infrastructuur van [Onsland.nl](https://onsland.nl) is ons voorbeeld en indien mogelijk werken we samen met Stichting WO2net om deze over te kunnen nemen. [REDACTED], de IT specialist van het Moslim Archief, zal hierin begeleiden. Dit betekent dat de collectie- of databeherende deelnemers de bronnen zelf in beheer houden. Onze website haalt de bronnen rechtstreeks uit de collectiebeheersystemen van de deelnemende erfgoedpartners. Binnen de infrastructuur van de website wordt alles dat over hetzelfde onderwerp of dezelfde persoon gaat aan elkaar gekoppeld, en online in context gepresenteerd. Hoewel het technisch hetzelfde werkt als bij [Onsland.nl](https://onsland.nl), willen we de content anders invullen, nl. op basis van de ideeën en verhalen van de deelnemers.

We vragen de ontwerper een eerste schets te maken, zodat we tijdens de sessies een eenvoudige, visuele dummy kunnen tonen. Omdat we het digitale platform ook gezamenlijk willen vormgeven met

onze gemeenschap zullen we niet meer dan één pagina tonen, hier willen we feedback op ontvangen. Op deze manier kunnen we iedereen betrekken en rekening houden met verschillen in digitale vaardigheden.

Wat we hopen te bereiken in deze fase:

- *Een diverse groep deelnemers, met voldoende spreiding in leeftijd, achtergrond, ervaring en perspectieven.*
- *Eerste communicatie naar buiten toe.*
- *Een begin aan de opbouw van de pilotwebsite.*
- *Logistieke planning van alle sessies en het voorbereidingsmateriaal definitief hebben.*

Activiteit 3 – Co-creatiesessies (mei – juli 2026)

Voor elke erfgoedinstelling organiseren we twee sessies met terugkerende deelnemers (10 personen). In totaal gaat het dus om zes (2x3) sessies en 30 deelnemers.

Als locatie voor de sessies zoeken we een plek die vertrouwd aanvoelt voor de deelnemers, bijvoorbeeld bij organisaties in het netwerk van het Moslim Archief, als dat technisch (verbinding maken met collectiedatabase) mogelijk is.

Sessie 1 (per instelling)

Duur: 2 uur

Kennismaken & Verkennen

In deze sessie maken deelnemers kennis met de instellingen, de collecties en met elkaar. We zullen in de eerste sessie onder begeleiding van onze host die inhoudelijk ondersteuning biedt, gebruiken we gesprekken, clustering en visuele werkvormen (zoals post-its en Miro boards) om in kaart te brengen welke thema's naar voren komen.

We beginnen met een aantal kennismakingsoefeningen zodat er ruimte ontstaat voor vertrouwen, verdieping en samenwerking bij het selecteren van verhalen. Pas als het vertrouwen er is gaan we verder met het ophalen van thema's en verhalen die de deelnemers zichtbaar willen maken - nog zonder naar de collectie te kijken. Hiervoor gebruiken we beproefde methodes zoals het verzamelgesprek, ontwikkeld door ImaginE. Vervolgens kijken de deelnemers samen met de collectiespecialisten of en hoe deze verhalen aansluiten bij de collectie.

We gaan in op vragen als: *Welke thema's willen de deelnemers zichtbaar maken? Wat valt hen op bij het bekijken van de collectie? Zijn er verhalen die ontbreken?*

In deze sessies krijgen de erfgoedinstellingen inzicht in hoe hun collectie aansluit bij de interesses van de deelnemers, hoe de metadata helpen of hinderen, en welke aanpassingen gewenst zijn.

De sessies duren twee uur. De deelnemers ontvangen een vergoeding om hun onkosten en tijd te compenseren en tijdens de sessies bieden we ook snacks en drankjes aan. Eten is een belangrijk middel om te verbinden. Vrijwilligers van het Moslim Archief zijn bij alle sessies aanwezig om extra gastvrijheid te bieden.

Wat we hopen te bereiken in de eerste sessie;

- *Een open ruimte waarin mensen zich fijn voelen om te spreken..*
- *Eerste verkenning van de collectie vanuit persoonlijke en gemeenschappelijke perspectieven.*
- *Identificatie van mogelijke thema's en verhaallijnen.*

Sessie 2 (per instelling)

Duur: 3 uur

Verdieping & selectie

Dezelfde groep deelnemers komt terug om verder te werken op wat in de eerste sessie is ontstaan. Voorafgaand aan de sessie zoeken de instellingen naar relevant materiaal dat aansluit bij de ideeën die zijn opgehaald in sessie 1. Deelnemers bekijken het materiaal dat is gevonden, maken een keuze voor de thema's, combineren verhalen en kijken naar raakvlakken tussen persoonlijke ervaringen en archiefmateriaal. Waar nodig stellen de deelnemers voor om extra bronnen of context toe te voegen.

Wat we hopen te bereiken;

- *Een doordachte selectie van één à twee verhalen per sessie, gedragen door de groep.*
- *Reflectie op representatie binnen onze verhalen, wie komt aan het woord? Wie ontbreekt? Wat blijft onderbelicht? Welke verhalen zijn niet in de collectie te vinden en willen de deelnemers toevoegen en met welke media (bijvoorbeeld video, audio, foto, tekst).*

Na deze tweede sessie plannen we ook evaluatiemomenten in met de deelnemers. We willen nagaan

- *Wat kon beter in de opzet of begeleiding?*
- *Waren de verwachtingen duidelijk?*
- *Was de sessie prettig en toegankelijk?*

Deze evaluaties worden gedocumenteerd in onze werkwijze. Zo kunnen we scherp blijven op de kwaliteit en zorgvuldigheid van onze methodiek, en deze op een verantwoordelijke manier delen met collega's in het erfgoedveld. Delen van de sessies worden (met toestemming van de deelnemers) opgenomen om hierop terug te kunnen reflecteren en input te geven aan de evaluatie. Omdat we uit ervaring weten dat het lastig kan zijn om pas weken later te reflecteren op hoe een sessie werd ervaren, willen we dit meteen te doen, om te zorgen voor frissere feedback. Natuurlijk blijven we ook later openstaan voor aanvullende reflecties mochten onze deelnemers daar behoefte aan hebben. De tweede sessie duurt daarom drie uur in plaats van twee. We houden ook rekening met de inspanning mocht er geen ruimte zijn op de dag voor reflectie plannen we aparte momenten in met onze deelnemers deze gesprekken kunnen live worden gevoerd of via online meetings en of telefonisch. Wat de deelnemer als het meest prettig ervaart. Ook kunnen ze schriftelijke feedback geven mochten ze dat liever willen.

Activiteit 4 – Verwerken & verrijken verhalen (sept 2026 – jan 2027)

In deze periode zullen we bezig gaan met het samenstellen van de verhalen. De geselecteerde verhalen worden omgezet in toegankelijke formats van ca. 750 woorden en 10 beelden, plus video- of audiofragmenten van één tot twee minuten, die de verhalen op een aansprekende manier tot leven brengen en persoonlijke ervaringen toevoegen. We zullen voor de uitwerking van de verhalen met enkele deelnemers samenwerken. Tijdens het wervingsproces zullen we deelnemers vragen of ze hier open voor staan en een shortlist maken. De uitwerking zal gebeuren in een-op-een werksessies die begeleid worden door het inhoudelijk team.

Deelnemers worden gestimuleerd persoonlijke ervaringen toe te voegen aan de verhalen, bijvoorbeeld via eigen foto's of door erover te vertellen in video's die we opnemen. Het archiefmateriaal uit de instellingen wordt door de deelnemers voorzien van beschrijvingen en context.

Vanuit het inhoudelijke team zullen we de redactie van de verhalen doen en verwerking in het collectiesysteem van het Moslim Archief. We kijken naar de indeling: is het overzichtelijk, is de informatie toegankelijk gepresenteerd, enzovoort zodat we een grotere publieksbereik kunnen hebben.

Als we een globaal beeld van de samengestelde verhalen zullen we een open sessie organiseren.

Open sessie & feedback (15 nieuwe deelnemers)

Duur: 3 uur

Waarin we de tot dan toe opgehaalde thema's en verhaallijnen presenteren. Deze sessie is bedoeld om andere stemmen te betrekken, feedback te verzamelen en zo te zorgen voor een meerstemmige en inclusieve aanpak. We vragen deelnemers of er iets ontbreekt, of ze zich herkennen in de verhalen, en of ze aanvullingen hebben. Op die manier bouwen we aan een pilotplatform dat inhoudelijk breed gedragen wordt. We presenteren de voorlopige verhalen en thematische routes aan een nieuw, breder publiek buiten onze terugkerende deelnemers. Het doel hiervan is om meerstemmigheid en co-creatie binnen het project te stimuleren, zodat we een groter bereik hebben.

Deze sessie is bedoeld om de verhalen te toetsen en aan te vullen;

- *Kloppen de verhalen?*
- *Ontbreekt er iets?*
- *Zijn er blinde vlekken of gevoeligheden die we over het hoofd zien?*
- *Ophalen van persoonlijke ervaringen die aan de verhalen toegevoegd kunnen worden.*

We finaliseren de verhalen, nemen de feedback uit de open sessies mee, en zorgen dat alle thema's kloppen qua toon, inhoud en aansluiting op de collecties. Alles moet zodanig gereed zijn dat we de verhalen kunnen vormgeven op de pilotwebsite.

Wat we hopen te bereiken;

- *Zes uitgewerkte verhalen, klaar om op de pilotwebsite te plaatsen*
- *Kritische en constructieve feedback van een breder publiek.*
- *Breder draagvlak voor de uiteindelijke verhalen die op de pilotwebsite komen.*
- *Inzicht voor erfgoedinstellingen in aanvullingen, correcties en suggesties die de beschrijvingen en metadata rijker en accurater maken.*

Activiteit 5 – Opzetten pilotplatform (feb 2027)

Nadat de verhalen samengesteld zijn en voorzien van tekst en beeld worden ze gepresenteerd op de pilotwebsite. Tegen deze tijd zal webbouwer de website zodanig hebben opgebouwd dat we nu ons platform kunnen vullen. Terugkoppeling van het inhoudelijk team en deelnemers.

We gaan voor een systeem vergelijkbaar met *Onsland.nl*, waarbij Linked Data ervoor zorgt dat er vindbaarheid en verbinding met bestaande collecties. De nadruk ligt daarbij op door de doelgroep samengestelde verhalen en minder op het harvesten van zoveel mogelijk bronnen.

Voor de pilot worden een testversie van het uiteindelijke platform gemaakt bestaande uit een landingspagina, 6 pagina's met verhalen inclusief integratie van bronnen (foto's, video's) uit de deelnemende erfgoedinstellingen, OAI-PMH / API-koppeling met archiefinstellingen. Voor de techniek zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de toepassingen die zijn ontwikkeld door Stichting WO2Net (frontend + backend structuur, harvesten van archiefbronnen). Het persoonlijke erfgoed en verhalen die de deelnemers toevoegen kunnen we integreren via KLEKSI, het collectiesysteem van het Moslim Archief (NDE-compatibel, aangesloten op het termennetwerk).

Voor het publiek wordt het platform nu gelanceerd via een social mediacampagne met previews van de verhalen en een kijkje achter de schermen met video-fragmenten van het proces. We hebben ook goede ervaringen met het gericht inzetten van influencers om meer mensen te bereiken.

Wat we hopen te bereiken;

- *Een platform voor moslimerfgoed dat werkt, toegankelijk is en goed voelt voor de betrokkenen.*
- *Een digitale tool die ook door andere instellingen en gemeenschappen gebruikt kan worden.*
- *Bekendheid van het platform onder de achterban van het Moslim Archief en het erfgoedveld.*

Activiteit 6 – Feedback (maart 2027)

Als de verhalen vastgesteld zijn, organiseren we een gezamenlijke informatiesessie voor de deelnemende erfgoedinstellingen. Hieraan kunnen ook medewerkers deelnemen die niet bij de eerdere sessies aanwezig waren. De deelnemers die hebben meegeschreven aan de verhalen (activiteit 4) hebben een belangrijke rol in de sessie. We wisselen uit hoe de deelnemers keken naar het materiaal in de collecties, welke verhalen belangrijk werden gevonden om te vertellen, hoe de beschrijvingen en metadata zijn veranderd en aangevuld. Fragmenten uit de video-opnames ondersteunen de feedback. Samen met de erfgoedinstellingen bespreken we de knelpunten in de interactie met de collectie en de instelling. Daarnaast plannen we per instelling een reflectiesessie met het volledige team dat betrokken was bij de uitvoering.

Na de sessies verwerken we alle input; *wat werkte goed in de sessies? Wat had meer aandacht nodig? Hoe verliep de interactie tussen instellingen en deelnemers? Waar liepen we tegen grenzen aan? Wat zijn de (on)mogelijkheden van werken met bestaande collecties?*

Op basis van de eerdere reflectiemomenten met deelnemers kijken we hoe we deze inzichten kunnen vertalen naar onze publicatie.

Wat we hopen te bereiken;

- *Lessen en inzichten over co-creatie, machtsverhoudingen, ruimte en zorg in erfgoedprojecten*
- *Een open reflectie op onze eigen rol en positie als projectteam.*

Activiteit 7 – Documentatie van de werkwijze (april 2027)

Onze methodiek wordt vastgelegd in een online publicatie (PDF, 10-15 pagina's) waarin we de uitgangspunten van co-creatie beschrijven, een stap-voor-stap overzicht geven van de sessies, reflecties van deelnemers opnemen, ethische afwegingen toelichten en aanbevelingen formuleren voor erfgoedinstellingen. Daarnaast maken we een korte video (3–5 minuten) die de methode op een visueel toegankelijke manier presenteert. We kiezen voor een digitale publicatie plus geprinte exemplaren voor de eindbijeenkomst, omdat dit duurzaam is en de verspreiding vergemakkelijkt.

In dezelfde periode organiseren we 2 à 3 informele bijeenkomsten, zowel online als fysiek, met erfgoedspecialisten. Deze sessies zijn bedoeld om ervaringen uit te wisselen, goede praktijken te verzamelen en gezamenlijk te reflecteren op ons proces. Het betrekken van collega's uit het erfgoedveld vóór de voltooiing van onze publicatie is essentieel: zo kunnen we beter inspelen op behoeften, samen erfgoedparticipatie verder stimuleren en relevante reflecties opnemen in de eindpublicatie en video. De uitnodigingen voor deze bijeenkomsten worden tevens gedeeld via het Faro-platform.

Wat we hopen te bereiken;

- *Een zorgvuldig vormgegeven boek(je) dat onze werkwijze over de afgelopen maanden zichtbaar maakt.*
- *Een video die stapsgewijs uitlegt hoe je als gemeenschap verhalen kan vertellen, gebruikmakend van collecties uit archieven en het erfgoedveld*

Activiteit 8 – Evaluatie & eindbijeenkomst (mei 2027)

We sluiten het project af met een feestelijke en inhoudelijke bijeenkomst in de OBA Oosterdok in Amsterdam. Hier presenteren we het platform, de publicatie en de video. We houden een panelgesprek met onze deelnemers en partners vanuit de erfgoedinstellingen en vragen hen om hun ervaring te delen. De impact van het project en de toekomst van deze methodiek staat hierbij centraal. We kiezen de OBA omdat het Moslim Archief hier gevestigd is, bovendien is het ook een centraal gelegen plek die goed bereikbaar is met het OV en auto.

Het project betreft een pilot voor het platform en verkent mogelijkheden voor het vervolg alsmede vervolgaanvragen bij fondsen. Op basis van de resultaten van de evaluatie en de input die we vanuit het veld krijgen zullen we besluiten of en hoe we verder gaan.

Wat we hopen te bereiken;

- *Zichtbaarheid voor het werk dat is gedaan, en erkenning voor iedereen die heeft bijgedragen.*
- *Evaluatie op basis waarvan een keuze gemaakt kan worden voor vervolgstappen.*
- *Een stevigere positie van moslimerfgoed in het publieke geheugen.*